

Taiteen terapeuttisuus

Mimmu Rankanen
Aalto -yliopiston
Taideteollinen
korkeakoulu
Taiteen laitos

1

Taideterapian määrittelyä:

2

- Omasta tarpeesta lähtevää ja vapaaehtoisuuteen perustuvaa taidetoimintaa turvallisessa terapiatilassa.
- ”Turvallinen terapiatila” = koulutettu terapeutti, joka on empaattinen, autenttinen, luotettava, joustava ja reflektiivinen + yhdessä tehty terapiasopimus, johon sisältyy vaitiolovelvollisuus
- Tavoitteina ennaltaehkäisy, hoito tai kuntoutus sosiaalisella, psykologisella tai fysiologisella tasolla
- Eettinen toiminta, työnohjaus
- Taideterapiassa vaikuttavia tekijöitä ovat terapiasuhde +yhteisymmärrys menetelmistä +tavoitteista
- Nykytutkimusten mukaan tulkinta on terapian onnistumista haittaava tekijä

Taide terapiassa

- Taidetta ei opeteta
- Taiteelliset tavoitteet ovat toiminnassa harvoin ensisijaisia, vaikka ne voivat olla yksilöllisesti merkittäviä ja tärkeitä
- Taideterapiassa voi kuitenkin syntyä myös korkeatasoista taidetta
- Mitään ei ole pakko tehdä
- Taide on henkilökohtaisiin, ihmissuhteisiin tai elinympäristöön ja elämäntilanteeseen liittyvien kokemusten ja vaikeuksien tutkimista, kokemista, ilmaisua, muotoilua, jäsennyttä ja reflektiota.

3

Taidepedagogiikka - Taideterapia

- Pyritään opettamaan ja oppimaan monipuolista kuvallista ilmaisua, kuvallista ajattelua, kuvanlukutaitoa, työskentelytekniikoita, ja ymmärtämään sekä nykyistä visuaalista kulttuuria että sen suhdetta historiaan
- Usein isot ryhmät
- Mielekästä toimia erilaisissa oppimisympäristöissä ja luonnossa linkittäen opetusta ympäröivään yhteiskuntaan
- Toiminnan tulee palvella oppimisen tavoitteita
- Pyritään luomaan turvallinen ja salliva tila sekä aika pysähtymiseen, läsnäoloon tässä ja nyt, leikinomaiseen taidetyöskentelyyn, kuvitteluun, kokeiluun, tarinointiin, reflektointiin ja toisen sekä itsen kohtaamiseen.
- Pieni ryhmä
- Tarkoituksenmukaista toimia suljetussa turallisessa tilassa
- Kaikki kokemukset, tunteet ja työt hyväksytään pysähtyen tutkimaan niitä

4

Terapeuttinen taide

- Terapeuttisuus määrittyy aina kokijan omassa kokemuksessa, ei ulkoa ohjautuvaa tai määriteltävää
- Voi tapahtua yhtä hyvin yksin kuin ryhmässä
- Voi tuottaa mielihyvää tai olla enemmän "vastenmielisen puhdistusta ulos itsestä"
- Voi liittyä yhtä hyvin työn onnistuneeseen lopputulokseen, tunteiden ilmaisuun tai jäsentymiseen, abstraktiin ajatteluun tai ongelmanratkaisuun, keholliseen ja materiaaliseen työskentelyyn tai vaikka kopiaamisen meditatiivisuuteen ja keskittymiseen
- Voimauttava taide, sosiokulttuurinen innostaminen, yhteisötaide, ite taide, taidelähtöiset menetelmät